

نطق پیش از دستور بهاره آروین

در بیست و سومین جلسه شورای اسلامی شهر تهران (۹۶/۸/۳۰)

اکنون، شورای اسلامی شهر تهران، شفاف‌ترین پارلمان ایران است. امروز و با گذشت تنها سه ماه از آغاز به کار رسمی پنجمین دوره شورای اسلامی شهر تهران، عملکرد این شورا، استانداردهایی بی‌سابقه از شفافیت پارلمانی در ایران را محقق کرده است.

شفافیت جزء وعده‌های انتخاباتی لیست امید بود و منتخبان پنجمین دوره شورای اسلامی شهر تهران، پایبندی خود به شفافیت را از همان ابتدا آغاز کردند، در روزهایی که هنوز به طور رسمی کار خود را شروع نکرده بودند، با پخش زنده اینترنتی جلسات استماع برنامه‌های کاندیداهای سمت شهردار تهران، شهروندان را در جریان فرآیند انتخاب شهردار قرار دادند. امری که الگوی شوراهای برخی شهرهای دیگر نیز قرار گرفت و امید است شفاف شدن فرآیند انتخاب شهردار به یک الگوی نهادمند برای همه دوره‌ها در همه شهرها تبدیل شود.

پس از رسمیت یافتن پنجمین دوره شورای اسلامی شهر تهران، اعضای محترم شورا با دو تصمیم مهم در حوزه شفافیت، رویه خود را از رویه شورای چهارم متمایز کردند. تصمیم به علنی برگزار کردن تمامی جلسات و نیز پخش زنده اینترنتی جلسات علنی، دو رویه مهمی بود که پایبندی اعضای پنجمین دوره شورای اسلامی شهر تهران به شفافیت را تداوم بخشید و نشان داد که پیروزی اصلاحات تنها به معنای به قدرت رسیدن اصلاح‌طلبان نیست بلکه مهم‌تر از هر چیز، به معنای اصلاح رویه‌ها و فرآیندهای ناصواب گذشته است.

اجرای تبصره ماده ۳ قانون دستورالعمل نحوه اداره جلسات، رای‌گیری و بررسی پیشنهادهای واصل شده به شورا مصوب ۱۹/۲/۱۳۹۲ شورای عالی استانها و قرائت اسامی آرای موافق و مخالف در جلسه و نیز ثبت این آراء در صورت‌جلسات، شورای پنجم را در اجرای قانون پیشرو قرار داده است. دسترسی عمومی به دستور جلسات، صورت‌جلسات و آرشیو صوتی جلسات در سایت شورا، تحقق استانداردهایی از شفافیت است که تاکنون در ایران سابقه نداشته است و با پیگیری هیئت رئیسه محترم شورا و همراهی تمامی اعضای پنجمین دوره شورای اسلامی شهر تهران محقق شده است.

شفافیت شاه‌کلید مسائل امروز ماست، تحقق نظارت همگانی که با رصد و پیگیری هزاران شهروند دغدغه‌مند امکان‌پذیر می‌شود فقط در بستر شفافیت فرآیندها و تصمیمات است که امکان بروز و ظهور می‌یابد. تنها با شفافیت سیستماتیک است که می‌توان روایت سوگیرانه مخالفان سیاسی و افشاگری‌های تخریب‌گرانه‌ی از سر سیاسی‌کاری و

بگم بگم‌های توخالی را خنثی کرد. افشاگری‌هایی که حتی در موارد مقرون به صحت نیز جز تخریب اعتماد عمومی ثمر دیگری به دنبال ندارد.

اما نهال رو به شکوفایی شفافیت در شورای پنجم تنها زمانی به درختی تنومند و ریشه‌دار تبدیل خواهد شد که شفافیت به یک مطالبه عمومی تبدیل شود. زمانی که نه فقط شهروندان دیگر شهرها استانداردهای محقق شده در پنجمین دوره شورای اسلامی شهر تهران را از شوراهای شهر سراسر کشور مطالبه کنند، بلکه مهم‌تر از آن، تمامی آحاد ملت، همین حد از شفافیت را از مجلس شورای اسلامی مطالبه کنند. متأسفانه شاخص‌های شفافیت پارلمانی در مجلس شورای اسلامی طی چهل سال گذشته از سطح آن‌چه در قانون اساسی آمده است، ارتقای چندانی نیافته است. این درحالی است که آشکار شدن آرای موافق و مخالف به طرح‌ها و لوایح، ثبت این آراء در صورت‌جلسات و برقراری دسترسی عمومی روزآمد به صورت‌جلسات و مشروح مذاکرات، از حداقلی‌ترین ضرورت‌های تحقق شفافیت و نظارت همگانی است. امید آن‌که به همت هیئت رئیسه محترم مجلس و فراکسیون شفافیت در مجلس دهم ارتقای استانداردهای شفافیت مجلس شورای اسلامی به عنوان الگوی ملی پارلمان در ایران محقق شود.

شفافیت شاه‌کلید مسائل امروز ماست، فساد ریشه‌دوانده در رگ و پی شهرداری تهران از بین نمی‌رود جز با شفافیت سیستماتیک و از بین بردن رانت اطلاعاتی با برقراری دسترسی عمومی به اطلاعات در حوزه‌های مختلف. از همین روست که شهردار اصلاح‌طلب تهران، جناب آقای دکتر نجفی، نه فقط صدور دو بخش‌نامه ضدفساد را به عنوان اولین اقدامات اصلاح‌طلبانه خود رقم زدند بلکه ایشان با هدف ارتقای استانداردهای شفافیت در شهرداری تهران، انتشار عمومی جزئیات قراردادهای بالای یک میلیارد تومان را در دستور کار قرار داده‌اند که امید است با جدیت و پیگیری‌ای که ایشان در تحقق برنامه‌های‌شان نشان می‌دهند، این برنامه نیز هر چه زودتر به سرانجام رسیده و جزئیات قراردادهای بالای یک میلیارد تومان که در دوره جدید مدیریت شهری منعقد شده‌اند، در دسترس عموم شهروندان قرار گیرد.

پنجمین دوره شورای اسلام شهر تهران، متعهدانه پایبندی خود به تحقق شفافیت به عنوان یکی از اهداف اصلاح‌طلبانه را حفظ خواهد کرد و به امید خدا استانداردهای شفافیت در شورای اسلامی را روز به روز ارتقاء خواهد داد اما واقعیت این است که از این پس بار اصلی حفظ و افزایش شفافیت بر دوش شهروندان است چراکه اگر شفافیت مطالبه عمومی نباشد، نه فقط شفافیت در سطح ملی و در مجلس شورای اسلامی محقق نخواهد شد بلکه محتمل است با تغییر اعضای شورا در دوره‌های بعد، وضعیت به دوره‌های پیش از شورای پنجم بازگردد. برای این‌که باز هم پیشتر برویم، برای اینکه به عقب بازنگردیم ضروری است که شفافیت به یک مطالبه عمومی تبدیل شود.